LM-137/2020

Fylgiskjal 8

VARÐIN

Fiskimálaráðið
Yviri við strond 15
100 Tórshavn

Gøtu, 31/3-2021

Hoyringssvar viðvíkjandi Uppskoti til Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um sjófeingi (Loyvi at landa og avreiða í mesta lagi 15% uttanlands)

Okkum í Varðanum dáma ikki hetta uppskotið. Vit halda ikki, at tað skal verða loyvt at landa 15% av veiðuni av øllum fiskasløgum uttanlands.

Tá talan er um fisk til matna: sild, makrelur og lodna, tá er ongin orsøk at geva loyvi til at landa 15% av veiðini uttanlands. Harafturímóti meta vit, at hetta hevði verið skaðiligt fyri uppisjóvarvinnuna. Vit skulu her greiða nærri frá hví.

Umleið 350 fólk starvast á framleiðsluvirkjunum av uppisjóvarfiski á landi. Harafturat gevur tað nógv avleitt virksemi. Hendan vinnan hevur einans 10 ár á baki. Áðrenn tað var hesin fiskur framleiddur í Norra, Danmark og Íslandi.

Vinnan hevur ment seg væl og er vorðin týðandi fyri okkara búskap. Nú er ikki stundin at fara at seta henni fótonglar.

Hvørja ávirkan fær tað á uppisjóvarvinnuna á landi, um uppskotið kemur ígjøgnum?

1. Grundarlagið hjá uppisjóvarvinnuni á landi minkar við somu nøgd, sum landað verður uttanlands.

2. Virkini leggja stóran dent á, at starvsfólkini hava eina góða og javna inntøku, tá árið er liðugt. Til dømis royna vit at framleiða so nógvan svartkjaft sum gjørligt til matna, sjálvt um skiftisavlopið ikki er stórt fyri svartkjaft, bara fyri at fáa meira støðugt arbeiði fyri starvsfólkini. Men við hesum uppskotinum skera tit minst 15% av teirra ársinntøku.

3. Feløgini er noydd at hava eina nóg stóra inntøku at svara fyri avskrivingum. Við hesum verða færri tons til at gjalda somu avskrivingar og fastar útreiðslur — tí fáa skipini lægri prís fyri fiskin alt í alt, tí færri tons verða til somu kostnaðir.

4. Skip og manning fara samanumtikið — tá árið er liðugt — møguliga at hava lægri inntøkur, tí tað, sum skipini møguliga (einans møguliga) fáa í hægri prísum fyri hesi 15%, fáa teir lægri fyri hini 85%, tí virkini hava minni ráð.

VARÐIN

5. Greiningar av prísum vísa, at føroysku uppisjóvarvirkini geva kappingførar prísir til skipini, hetta er galdandi fyri bæði sild, makrel og lodnu.

6. Virkini hava seinastu átta árini víst, at tey klára at famleiða allan fiskin, sum føroysku skipini fiska, bæði sild, makrel og lodnu, heldur ikki her er grund til at geva skipunum loyvi at landa uttanlands.

Veruliga motivatiónin fyri uppskotinum kemur til sjóndar í viðmerkingunum kap. 1.4:

"Fyrimunirnir eru, at tað fæst eitt munadyggari grundarlag at áseta veiðigjøld eftir. Fáa skipini betri prís fyri veiðuna uttanlands, fær landið meiri í veiðigjaldi."

Tað er møguligt, at teir fáa eitt annað grundarlag at áseta tilfeingisgjaldið, og møguliga verður tað hægri og møguliga verður tað lægri. Vilja vit ofra arbeiðspláss á landi, vilja vit minka um virðisøkingina í vinnuni, vilja vit gera politisk tiltøk, sum minka um avleitt virksemi í føroysku fiskivinnuteyggjuni og minka um føroyska útflutningsvirði - bara fyri at umsitingin *møguliga* kann fáa eitt betri grundarlag at áseta tilfeingisgjald? Tað halda vit er ein skeiv avgerð, og tí eru vit ímóti hesum uppskotinum.

Tá talan er um svartkjaft til ídnað er trupulleikin ein annar, enn tá talan er um fisk til matna. Í viðmerkingunum til uppskotið, kap. 1.1 stendur:

"Hetta hevur serliga víst seg at vera ein avbjóðing, tá tað við hvørt bert er ein veruligur keypari á marknaðinum."

Hesin trupulleikin verður best loystur, við at landsstýrismaðurin brúkar heimildina, hann hevur, at geva undantaksloyvi fyri skip at landa uttanlands, tá tað er neyðugt, tá føroysku virkini ikki klára at framleiða fiskin. Vit skjóta upp at gera tað meira smidligt, so tað verður lættari og skjótari hjá landsstýrismanninum at taka slíkar avgerðir.

Vinarliga

Bogi Jacobsen

Bogi Jacobsen, Stjóri